Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de regiogemeenten

uw kenmerk:	uw brief van:	ons kenmerk:	behandeld door:	doorkiesnummer:	e-mailadres:
		21/ABZ/RFV	Henriëtte Davelaar	0318 680 587	henriette.davelaar@regiofoodvalley.nl

onderwerp:
Kaderbrief 2023-2025 Regio Foodvalley

bijlage:
-1-

datum:
10 december 2021

Geacht college,

Middels deze brief biedt het dagelijks bestuur u de Kaderbrief 2023 - 2026 aan met het verzoek deze door te sturen naar uw gemeenteraad om deze in de gelegenheid te stellen wensen en bedenkingen kenbaar te maken voor de Begroting 2023-2026 die hierop zal volgen.

We hebben een bewogen jaar achter de rug en het jaar 2023 klinkt mogelijk nog ver weg. Er spelen behoorlijk omvangrijke maar ook complexe opgaven voor zowel de regio als de individuele gemeenten. Denk bijvoorbeeld aan de energietransitie, de landbouwontwikkelingen en de verstedelijkingsstrategieën.
Ook werken we samen aan voeding voor een gezond leven. Gezond voedsel moet voor iedereen vanzelfsprekend zijn en het moet makkelijker zijn om deze gezonde keuze te maken. Het zijn opgaven die de gemeentegrens overstijgen en waar samenwerken centraal staat. Samenwerken is inmiddels vanzelfsprekend voor de regiogemeenten en er is een goed fundament om op voort te bouwen. Ook vindt er in toenemende mate samenwerking met externe partners plaats waardoor er ook externe financieringsbronnen beschikbaar komen. De MKB Deal en de Regio Deal zijn hier goede voorbeelden van. Naar verwachting zullen dit soort samenwerkingsvormen met andere overheden en triple helixpartners in de komende jaren steeds vaker voor komen, als de behoefte aan innovaties in de voedselvoorziening door de groei van de wereldbevolking steeds verder toeneemt.

De regionale opgaven vragen om onderzoek, expertise en beleidskeuzes. Ook in 2023 zijn er middelen nodig om deze ambities waar te maken. In deze kaderbrief leest u wat de regionale ambities zijn voor de komende jaren en wat hiervoor nodig is. Het verwezenlijken van de ambities vergt naast commitment en inzet van andere partijen ook ambtelijke inzet. Deze inzet varieert per thema en wordt uiteraard met de gemeenten afgestemd.

Deze kaderbrief 2023-2026 is te splitsen in twee delen. Ten eerste de kosten voor het regiokantoor. Dit zijn alle kosten die te maken hebben met raadsinformatiebijeenkomsten, huur, salarissen, communicatie (zoals website en rapportages) en ondersteuning van de regiocommissie. Het tweede deel bevat de kosten voor de programma's van de zeven regionale thema's zoals deze verwoord zijn in de Strategische Agenda. Dit tweede deel biedt een integraal inzicht in de kosten van de projecten binnen de onderscheiden programma's inclusief de kosten van de programmamanagers en de benodigde middelen voor het zogenaamde Mobiliteitsfonds.

Postbus 9022
6710 HK Ede
info@regiofoodvalley.nl
+31 318 680 667
regiofoodvalley.nl
foodvalley.nl

Datum: 10-12-2021
Betreft: Kaderbrief 2023-2025 Regio Foodvalley

De raden wordt gevraagd om in te stemmen met de kosten die te maken hebben met het regiokantoor. De kosten die betrekking hebben op de programma's zullen door de colleges in de eigen conceptbegroting worden meegenomen. Deze kosten worden wel in de kaderbrief en de begroting van de regio opgenomen, om daarmee raden een totaaloverzicht van de regionale kosten te bieden. De programmakosten maken wel formeel onderdeel uit van de regiobegroting, zodat in de jaarrekening de accountant ook de volledige kosten van de regio controleert. Dit is mede ingegeven door het rekenkameronderzoek enkele jaren geleden, dat concludeerde dat een totaaloverzicht ontbrak en raden daarmee onvoldoende zicht op de daadwerkelijke bestedingen van de regio hebben. Nu alle kosten over de regiobegroting lopen en daar de accountantscontrole op wordt toegepast is dat opgelost.

Graag ontvangen wij uiterlijk 1 maart 2022 uw wensen en bedenkingen, zodat wij hier rekening mee kunnen houden bij de opstelling van de Begroting 2023 - 2026 die u voor 1 april 2022 aangeboden wordt.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur Regio Foodvalley,

Arjen Droog
directeur

René Verhulst
voorzitter

Regio Foodvalley

KADERBRIEF 2023-2026

10 december 2021

KADERBRIEF 2023-2026

REGIO FOODVALLEY

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Regio Foodvalley op 10 december 2021.

INHOUD

1. Inleiding 5

1.1. Krachtige uitvoering Strategische Agenda en Regio Deal 5
1.2. Interbestuurlijke samenwerking 5
1.3. De Economic Board Regio Foodvalley 6

2. Beleidskaders 2023 - 2026 7

2.1. Strategische agenda 7
2.2. Marketing en Communicatie 15
2.3. Public Affairs 16
2.4. Ondersteuning besluitvormingsproces 17

3. Financiële cyclus & proces 18

3.1. Proces vaststelling Kaderbrief 18

4. Financiële kaders 2023 - 2026 19

4.1. Prijsindexering budgetten 19
4.2. Meerjarenraming 2023-2026 19

VOORWOORD

De acht regiogemeenten en hun triple helixpartners werken al meer dan tien jaar soepel samen. En dat stemt tot vreugde, want opgaven spelen zich in toenemende mate op regionaal niveau af. Dat geldt bijvoorbeeld voor investeringen in de economie, de energietransitie, vraagstukken rond het vinden van voldoende en gekwalificeerd personeel, maar vooral ook voor de grote ruimtelijke ontwikkelingen die zich aandienen. Daarvoor zullen de regiogemeenten naar verwachting in 2022 met het Rijk ambitieuze afspraken maken in een verstedelijkingsakkoord, een akkoord dat hopelijk in 2023 al volop in de uitvoeringsfase terecht komt.

Als raadslid of wethouder zou je kunnen denken: ‘Waar gaan wij nog over? Schuift alles nu door naar de regio?’ Op die laatste vraag is maar één juist antwoord mogelijk: nee. Het regiobestuur heeft er altijd voor gekozen om de regio compact te houden; het succes van samenwerken in Regio Foodvalley is juist dat gemeenten eigenaar zijn, en samen zelf werken aan de regionale opgaven. Maar samen eigenaar zijn van de regio betekent ook dat er iets van gemeenten verwacht mag worden: adel verplicht. Dit betekent niet dat je altijd maar met regionale voorstellen in moet stemmen; integendeel. Maar kijkend naar de opgaven die op de regio afkomen vraagt dit meer inzicht in elkaars belangen.

Neem bijvoorbeeld de verstedelijkingsstrategie. Daar wordt gerept van 40.000 woningen. De ene gemeente ziet forse groei niet zitten, terwijl een andere gemeente juist ruimte wil maken voor nieuwe inwoners. De gemeente die zelf geen nieuwe woonwijk(en) wil ontwikkelen zou zomaar tegen kunnen stemmen, uit angst dat het verstedelijkingsakkoord de lokale ambities gaat overschreeuwen. Maar als je weet dat andere gemeenten deze groei wel willen faciliteren, deze ontwikkeling ook leidt tot een drastische verbetering van voorzieningen en faciliteiten in de regio én tot een groot nieuw arbeidspotentieel voor de bedrijven in de regio, kan een negatief oordeel toch heel anders kleuren. Daarom moeten gesprekken over regionale onderwerpen niet alleen tussen de lokale portefeuillehouder en de gemeenteraad plaatsvinden, maar ook tussen colleges onderling én tussen raden onderling. We komen samen tot betere voorstellen én betere samenwerking als we beter zicht hebben op de belangen en overwegingen van de andere regiogemeenten. Het regiobestuur zal zich samen met de regiocommissie en de griffiers inspannen om de uitwisseling van standpunten tussen raden te verbeteren.

Deze kaderbrief gaat over 2023, maar eerst hebben we in 2022 ook nog een verkiezingsjaar. De ervaring leert dat een flink deel van de raadsleden afscheid neemt en plaats maakt voor nieuwe politici. Ook zullen in meerdere colleges wisselingen plaatsvinden na de coalitieonderhandelingen. Om al die nieuwe (en bestaande) raadsleden en wethouders ook goed kennis te laten maken zal Regio Foodvalley met al haar triple helixpartners open dagen en activiteiten organiseren. Deze zullen niet alleen voor de raadsleden en wethouders toegankelijk zijn, maar voor alle inwoners en ondernemers in de regio. Want Regio Foodvalley is niet alleen een netwerkorganisatie waar wordt samengewerkt, de effecten van Regio Foodvalley zijn voor alle inwoners en ondernemers dagelijks merkbaar.

Van de acht gemeenteraden vragen wij een reactie op deze kaderbrief. Graag ontvangen wij uw wensen en bedenkingen uiterlijk 1 maart 2022, zodat wij hier rekening mee kunnen houden bij de opstelling van de Begroting 2023 - 2026 die u voor 1 april 2022 aangeboden wordt.

Namens het bestuur van Regio Foodvalley,

Arjen Droog
Secretaris-directeur

René Verhulst,
Voorzitter

1. INLEIDING

1.1. KRACHTIGE UITVOERING STRATEGISCHE AGENDA EN REGIO DEAL

*De Strategische Agenda en de Regio Deal Foodvalley hebben dezelfde hoge ambities. De Regio Deal is een belangrijk **instrument** om de doelen van de Strategische Agenda te realiseren. Dit vraagt om een uitvoering met slagkracht waarbij de verantwoordelijken voor de Strategische Agenda nauw samenwerken met de uitvoerders van de Regio Deal.*

De Regio Deal Foodvalley is feitelijk een uitvoeringsprogramma van Rijk en Regio dat doorloopt tot en met augustus 2024. Dit uitvoeringsprogramma heeft een eigen begroting en organisatiestructuur met Rijk, provincies, gemeenten, waterschap, LTO-Noord en VNO-NCW. De Stuurgroep bestaande uit gedeputeerden van de provincies Utrecht en Gelderland en de voorzitter van de Regio neemt de besluiten. Een kleine organisatie die is ondergebracht bij het regiokantoor is verantwoordelijk voor overzicht over de voortgang, financiën, brengt partijen samen, zoekt coalities en externe financiering. Bovendien monitort en rapporteert deze organisatie van de Regio Deal namens én aan alle betrokken partijen. De kassier van de Regio Deal, zijnde de gemeente Ede beheert de financiën van de Regio Deal en de kosten die de uitvoeringsorganisatie maakt worden daar in rekening gebracht.

De Strategische Agenda heeft een bredere scope en een langere tijdshorizon dan de Regio Deal. De onderliggende programma's overlappen inhoudelijk met de doelen waaraan in de Regio Deal wordt gewerkt. De Regio Deal ontwikkelt belangrijke kennis en samenwerking die in de uitvoering van de Strategische Agenda opgeschaald en toegepast kunnen worden. Vanuit de Strategisch Agenda worden belangrijke netwerken en samenwerkingsverbanden ontwikkeld die voor de uitvoering van de Regio Deal belangrijk zijn. Zo zijn Strategische Agenda en Regio Deal complementair en wordt wederzijds de slagkracht vergroot. Programmamanagers van de Strategische Agenda werken samen met relevante onderdelen uit de Regio Deal; de Regio Deal staat regelmatig op de agenda van de Regio-overleggen en Economic Board om de betrokkenheid en de samenwerking zo goed mogelijk te waarborgen.

Op de website van Regio Foodvalley is een totaaloverzicht van wat er gebeurt onder de vlag van de regio (onder 'Projecten'). Om goed zicht op alle activiteiten te houden wordt dit zorgvuldig actueel gehouden en zal de regio ook regelmatig rapporteren over inhoudelijke en financiële voortgang. Vanwege de aparte aansturing heeft de Regio Deal een eigen gedeelte op de website waarin nieuws en voortgang te vinden is.

1.2. INTERBESTUURLIJKE SAMENWERKING

In toenemende mate wordt tussen overheden gewerkt met *deals, agenda's, akkoorden* en *pacten* waarbij meerdere overheden en vaak ook andere partijen een overeenkomsten sluiten om gezamenlijke doelstellingen te realiseren. Bij Regio Foodvalley hebben we daar op regionaal niveau ervaring mee in de Strategische Agenda, maar zien we bijvoorbeeld met de Regio Deal en de MKB Deal dat er ook nieuwe samenwerkingen ontstaan met andere overheden. De coalities wisselen en steeds vaker zijn ook triple helixpartners betrokken bij deze deals. Dat past uitstekend bij de triple helixaanpak (samenwerking van overheid, het bedrijfsleven en kennisinstellingen) die de regio de afgelopen tien jaar sterk heeft gemaakt.

Bij de landelijke politieke partijen is Regio Foodvalley ook in beeld. Zo heeft Foodvalley een plaats gekregen in het huidige Regeerakkoord. De partijen geven aan dat ze in Regio Foodvalley willen investeren. Ook vanuit Europa zien we dat er veel middelen beschikbaar zijn voor doelen die naadloos aansluiten bij de Strategische Agenda van de regio. Maar dit vraagt wel wat van de regio: we moeten gemakkelijker flexibel zijn om in wisselende coalities samen te werken, zonder dat dit voor betrokkenen tot onduidelijke processen leidt. Het is ook noodzakelijk dat we niet alleen beschikken over een mooie Strategische Agenda, maar om te voorkomen dat we bij elke kans het wiel opnieuw moeten uitvinden vooral ook over (bijna) kant-en-klare projectvoorstellen beschikken die gebruikt kunnen worden om

een *deal* of *pact* te sluiten. Dat vraagt goede voorbereiding, nadenken over cofinanciering en hele heldere communicatie met raden, colleges en triple helixpartners.

1.3. DE ECONOMIC BOARD REGIO FOODVALLEY

2023 is het derde jaar van de Economic Board. De Economic Board continueert de werkwijze die eind 2021/begin 2022 is ingesteld. De basis van deze werkwijze wordt gevormd door de Strategische Agenda 2020-2025, de samenwerkingsafspraken en het jaarprogramma. Dit programma bevat een overzicht met plenaire vergaderingen, themabijeenkomsten en de belangrijkste doelen, acties en prioriteiten van de Economic Board. Hierdoor kunnen de leden, naast het integrale overzicht, focus houden in hun bijdrage en gericht van toegevoegde waarde zijn. Jaarlijks wordt het eigen functioneren van de Economic Board geëvalueerd en indien nodig vindt een aanpassing van de werkwijze plaats.

De Economic Board houdt (integraal) overzicht op de programma's en projecten van de Strategische Agenda. Aan elk thema zijn drie Economic Boardleden verbonden om zo de monitoring en betrokkenheid per thema te borgen. Hierbij sluit de Economic Board aan bij de bestaande bestuurlijke overleggen die per thema in de regio bestaan en wordt een aparte overlegstructuur voorkomen. Vergelijkbaar met een Raad van Advies denkt en werkt de Economic Board mee met en in bestaande gremia.

De Economic Board vervult de volgende rollen:

- Monitoren van voortgang en realisatie van programma's en projecten Strategische Agenda 2020-2025.
- Adviseren aan het regiobestuur
- Signaleren van kansen, knelpunten en vraagstukken
- Klankbordfunctie voor betrokken ambtenaren, bestuurders en programmamanagers bij één van de thema's van de Strategische Agenda
- Activeren/aanjagen/initiëren
- Bijdragen aan visie ontwikkeling/verdieping
- Vertegenwoordigen van de regio en de Strategische Agenda op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau (ambassadeursrol)

De Economic Boardleden zetten zich in op drie verschillende niveaus:
- Als collectief / gezamenlijk / integraal
- Individueel / netwerk / expertise
- Eigen achterban / organisatie / kolom

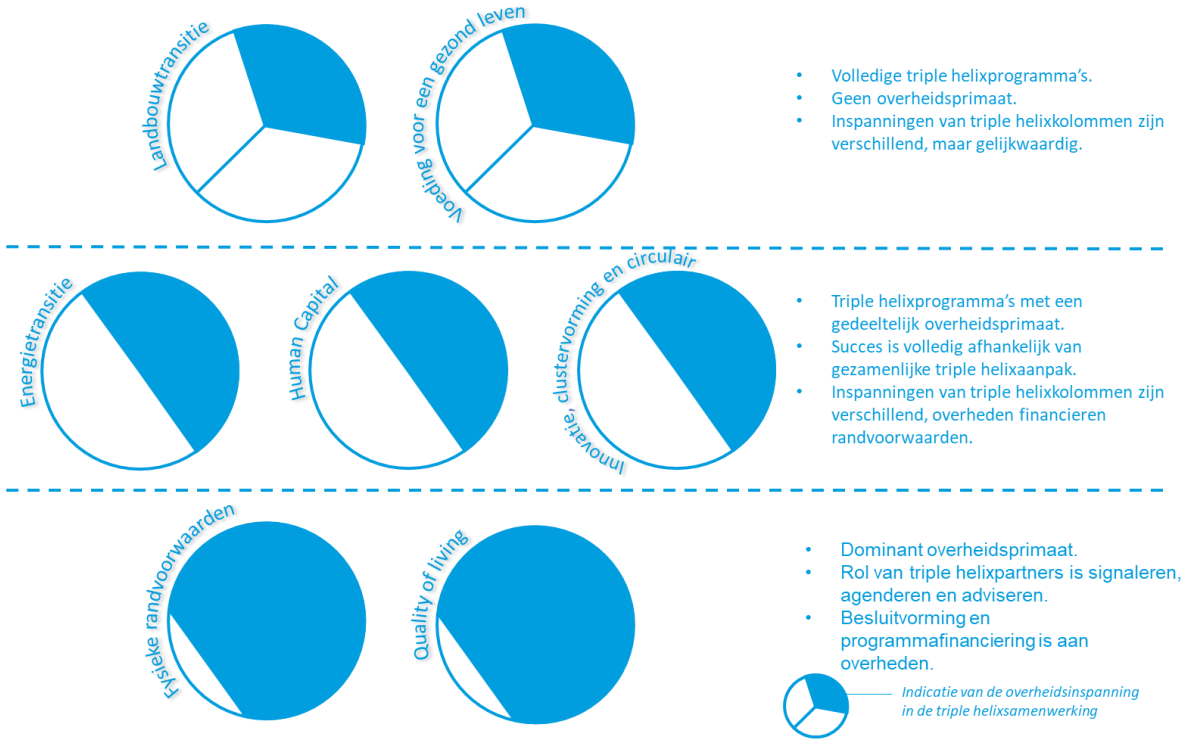
In 2023 ligt de focus van de Economic Board volledig op de realisatie van de doelstellingen in de Strategische Agenda. Wel zal dit jaar alvast vooruitgedacht worden richting 2024, waarin het proces richting een vervolg op de Strategische Agenda op de agenda staat.

2. BELEIDSKADERS 2023 - 2026

De beleidskaders voor deze kaderbrief komen uit de Strategische Agenda 2020-2025. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk inzicht gegeven in hoe vanuit de bedrijfsvoering van Regio Foodvalley aan de realisatie van de gestelde doelen wordt gewerkt. Dan gaat het met name om marcom (marketing en communicatie), public affairs (lobby, maar ook de inzet in Europa) en het ondersteunen van de processen van regionale besluitvorming.

2.1. STRATEGISCHE AGENDA

Onderstaand figuur geeft weer dat de zeven thema's uit de Strategische Agenda in verschillende mate triple helix zijn georiënteerd. Sommige thema's zijn volledig triple helix, andere programma's kennen een dominant overheidsprimaat en vooral een adviesrol voor de overige triple helixpartners.

Figuur 1 De zeven thema's van de Strategische Agenda

Per thema wordt in de navolgende paragrafen kort weergegeven wat de doelstelling voor 2023 is en welke bedragen hiervoor nodig zijn. In de bedragen zijn de kosten van de programmamanagers meegenomen. Een nadere uitsplitsing van de financiering van deze bedragen vindt u terug in de tabellen onder hoofdstuk 4.

2.1.1. Landbouwtransitie

Regio Foodvalley gaat voor een toekomstbestendige AgriFood keten en een vitaal platteland.

Werkprogramma
Landbouwtransitie en Vitaal Platteland

Zo draagt het programma in 2023 bij aan de doelen van de Strategische Agenda

Landbouwnetwerk Regio Foodvalley
De netwerkorganisatie, waar Regio Foodvalley onderdeel van uit maakt, werkt via themagroepen aan de hierboven genoemde doelen.
Regio Foodvalley initieert projecten onder de vlag van het Landbouwnetwerk en draagt bij aan financiering van die projecten en van projecten van andere partners.

Schone Luchtakkoord (SLA)
De kernafspraak in het SLA is dat partijen streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit waarbij wordt toegewerkt naar de WHO-advieswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof. Hiervoor is een uitvoeringsplan opgesteld, waarin de maatregelen zijn opgenomen. Deze hebben voor Regio Foodvalley met name betrekking op landbouw, maar ook mobiliteit, industrie en houtstook vallen hieronder.

Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)
Met Regio Amersfoort werken we beleidsmatig samen met als doel om te komen tot een op elkaar afgestemd functieveranderingsbeleid en een gezamenlijke aanpak binnen de gemeenten in beide regio's en de provincies Gelderland en Utrecht.
Daarnaast werken we, onder het Living Lab Regio Foodvalley Circulair, aan het project Circulaire Toekomst VAB, dat tot doel heeft een bijdrage te leveren aan het sluitend krijgen van circulaire ketens in de regio op het gebied van VAB.

Gebiedsgerichte aanpak Stikstof en Interbestuurlijk Programma (IBP) Vitaal Platteland
Met het IBP Vitaal Platteland werken rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen aan een regiospecifieke benadering van onder meer landbouw, natuur, milieu, kwaliteit van leefomgeving en water. In een aantal kansrijke gebieden, waaronder de Veluwe/Foodvalley wordt samengewerkt. Voor deze regio gebeurt dat langs de volgende lijnen:

- Ontwerpatelier Het agrarisch bedrijf van de toekomst.
- Gebiedsprocessen kringlooplandbouw Veluwe/FoodValley (De Valk, Veenhuizerveld en Binnenveld). De pilots zijn gericht op verduurzaming van de landbouw en biodiversiteit, en vormen daarnaast de opmaat naar een regio-dekkende gebiedsaanpak stikstof.
- Regionale implementatie Deltaplan biodiversiteit.

Landbouwperspectief
Als onderdeel van de uitwerking van de Regionale Ruimtelijke Verkenning, moet het Landbouwperspectief een ruimtelijk-economisch toekomstperspectief voor de landbouw en het landelijk gebied in onze regio gaan vormen.

Lobby en beïnvloeding

- We zijn actief, onder meer via de VNG, in diverse consultatie- en beïnvloedingstrajecten om de belangen van Regio Foodvalley zo goed mogelijk te behartigen bij de ontwikkeling van beleid en regelingen van de provincies en van het rijk.
- We leggen en onderhouden contacten met relevante ministeries zoals LNV, I&W en BZK t.b.v. constructieve en integrale samenwerking aan de grote opgaven voor het landelijk gebied. Eén van de doelen is samenwerking in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied.
- We werken aan versterking van de samenwerking met Foodvalley NL en FoodNL met als doel om kansen voor samenwerking te benutten, onnodige dubbelingen te voorkomen, kansen voor fondsen vanuit Europese programma's te benutten en last but not least om te zoeken naar meer verbinding tussen top-food-bedrijven enerzijds en de primaire sector met hun directe ketenpartners anderzijds.

Relatie met Regio Deal
Regio Deal Foodvalley richt zich op een regionale en integrale aanpak om de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem te versnellen en de daaraan gekoppelde economische kansen te benutten. De Regio Deal kent drie zogenaamde 'sporen'. Spoor 1 Landbouwtransitie bestaat uit vier projecten die elk bijdragen aan realisatie van onze regionale doelen:

- Emissiereductie van stikstof en fijnstof (opties, sensoring en monitoring, proeftuinen)
- Circulair veevoer (scenario's, sensoring en monitoring, proeftuinen)
- Verbetering van bodem- en waterkwaliteit (opties, proeftuinen)
- Waarderen en verdienen

Doelen Landbouwtransitie en Vitaal Platteland
We werken aan een transitie van het voedselsysteem waarbinnen de agrarische sector gezond is, circulair werkt en in verbinding is met ketenpartners en de maatschappij. Regio Foodvalley wil de komende 10 jaar een proeftuin zijn en blijven met innovatie- en experimenteerruimte. Ons doel is dat er in 2030 minimaal 500 toekomstbestendige agrarische bedrijven zijn in de Regio die:

- Naar eigen inzicht handelingsperspectieven benutten die bij het betreffende bedrijf, de ondernemer en de locatie passen voor circulaire bedrijfsvoering, alternatieve eiwitten, gezonde bodems en natuurinclusief werken en een emissiereductie.
- Een reële prijs ontvangen voor hun producten in duurzame productieketens.
- Gebruik hebben gemaakt van een breed aanbod van training en begeleiding en/of verbindingen hebben gelegd met lokale en regionale kennisinstellingen en inwoners.
- Breed maatschappelijk gewaardeerd worden en daar terecht trots op zijn.

Benodigde financiën in:
2023: € 350.000
2024: € 356.000
2025: € 332.000
2026: € 308.000

2.1.2. Voeding voor een gezond leven

Transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem met minder impact op het klimaat, waarbij voedsel op een duurzame manier geproduceerd en geconsumeerd wordt.

Werkprogramma
Voedsel- en eiwittransitie

Zo draagt het programma in 2023 bij aan de doelen van de Strategische Agenda

Aanjagen, versnellen, ondersteunen en verbinden van ontwikkelingen die bijdragen aan de doelen van de Strategische Agenda
Op veel vlakken staan onze partners binnen de Triple Helix aan de lat om daadwerkelijke verandering teweeg te brengen, bijvoorbeeld door bepaalde innovaties, productontwikkeling, etc. Het is de taak om waar mogelijk te kunnen fungeren als sparringpartner om de juiste verbindingen te leggen en op die manier een versnelling in de transitie te kunnen bewerkstelligen.

Landelijke proeftuin
In Regio Foodvalley willen wij experimenteren, kennis op doen en innoveren. De ervaringen die we hiermee op doen delen we graag met andere regio's in Nederland en daarbuiten. Een voorbeeld hiervan is de kennis en ervaring die we opdoen in de Regiodeal als het gaat om het creëren van een gezonde en duurzame voedselomgeving.

Stimuleren duurzame gedragsverandering onder inwoners in de regio
De consument speelt een grote rol in de voedsel- en eiwittransitie door aanpassing van het eigen gedrag. Vele kleine stapjes brengen immers een grotere beweging voort. Bovendien beïnvloedt de vraag van de consument de markt. Bewustwording wordt veelal gezien als eerste stap in gedragsverandering. Om die reden is het nuttig om vanuit het programma Voedsel en eiwittransitie breed in te zetten op campagnes om inwoners van jong tot oud bewust te maken van het belang van een goede balans in de consumptie van eiwitten, het tegengaan van voedselverspilling, het belang van de korte keten en gezonde voeding.

Relatie met Regio Deal
Er zijn allerlei onderzoeken die in de Regiodeal gedaan worden op het gebied van voeding en gezondheid. In 2023 wordt extra aandacht besteed aan de borging van de resultaten van de Regiodeal (loopt af in 2024) in het programma Voeding voor een gezond leven en het identificeren van vervolgstappen die naar aanleiding hiervan vanuit het programma moeten worden gezet.

Doelen Voeding voor een gezond leven

Eiwittransitie:
Duurzame productie van dierlijke en plantaardige eiwitten
Inwoners bewust maken en meer gebruik laten maken van (alternatieve) plantaardige eiwitten

Voedselverspilling:
50% minder voedselverspilling in 2050

Korte ketens:
Aanbod van regionale producten vergroten.
Bekendheid bij inwoners en afname van regionale producten vergroten.

Gezonde voeding:
Bevorderen van gezonde voeding en leefstijl voor behoud van vitaliteit/ kwaliteit van leven

Benodigde financiën in:
2023: € 237.000
2024: € 241.000
2025: € 245.000
2026: € 249.000

2.1.3. Energietransitie

Regio Foodvalley heeft de ambitie om in 2050 een energieneutrale regio te zijn en in 2030 een CO_2-reductie gerealiseerd te hebben van 55% ten opzichte van 1990.

Werkprogramma
Energietransitie

Zo draagt het programma in 2023 bij aan de energiedoelen van de Strategische Agenda

- Versnellen en mogelijk maken van projecten gericht op duurzame opwek van energie, energiebesparing en CO_2-reductie, zodat regio Foodvalley in 2050 energieneutraal is, met behoud van landschappelijke kwaliteiten en de aantrekkelijke leefomgeving.
- Verduurzaming van de bebouwde omgeving (isolatie, besparen en aardgasvrij) en ontzorging van huiseigenaren en bewoners.
- Regionaal programmeren en prioriteren van de benodigde uitbreiding van netcapaciteit en infrastructuur. Dit doen we in samenhang met andere opgaven en met de partners in de regio.
- We leggen de verbindingen met andere thema's in de regio en via de Regionale Energie Strategie met het landelijk programma NPRES. Zo continueren wij de interbestuurlijke samenwerking en samenwerking met andere stakeholders, zodat projecten gebiedsgericht opgepakt worden en integrale belangenafweging plaatsvindt tussen verschillende opgaven in dezelfde ruimte.
- Inventariseren van mogelijkheden voor het creëren van extra werkgelegenheid in onze regio door in te zetten op opleidingsmogelijkheden en banen rondom het realiseren en aanpassen van de netinfrastructuur en de warmtetransitie.

Relatie met Regio Deal
De Regio Deal zet in op versnelling van klimaatneutrale en circulaire landbouw, het beperken van emissies, maar ook het tegengaan van voedselverspilling, kortere voedselketens en stimuleren van consumenten tot het maken van gezonde en duurzame voedingskeuzes. Dit heeft een positief effect op CO_2 reductie (bijvoorbeeld door beperktere transportbewegingen) en draagt bij aan besparing.

Doelen Energietransitie

- Ondersteunen, organiseren en uitvoeren van regionale projecten voor de uitvoering van RES 1.0. Deze projecten dragen bij aan de doelen van de Strategische Agenda en de RES1.0 en bestaan onder andere uit:
    - Lokale en regionale communicatie. Zo zetten we in op regionale campagnes over o.a. besparen.
    - Vergroten van draagvlak en kennis onder inwoners door hen te betrekken bij de energietransitie. Dat gebeurt vooral lokaal, maar ook regionaal.
    - We monitoren de voortgang van initiatieven en projecten binnen de regio Foodvalley die bijdragen aan duurzame opwek van energie.
    - Bijdragen aan duurzame opwek (zonne-energie op dak, land en restgronden en grootschalige opwek windenergie en zon).
    - Kennis delen en bijdragen aan innovatieprojecten.
    - Bijdragen aan 1,5% energiebesparing per jaar en activiteiten gericht op CO_2-reductie.
- Doorlopen van het proces richting RES2.0 met brede betrokkenheid van stakeholders en het opleveren en laten vaststellen van de RES2.0. Dit houdt in het actualiseren van de RES1.0 en mogelijk het doorontwikkelen van de strategie en het beleid dat voortkomt uit de ervaringen met de uitvoering en maatschappelijke ontwikkelingen. De RES2.0 bevat een actuele stand van

zaken van de cijfermatige onderbouwing van duurzame opwek en het bod en een concretisering van de plekken voor opwek van duurzame energie (energieclusters).
- Verbinding concretiseren tussen de RES en de warmtetransitie en het actualiseren van de Regionale Structuur Warmte. Dit is ook een onderdeel van de RES2.0 in samenhang met de RSW 2.0 (Regionale Structuur Warmte).
- Continueren van strategisch overleg tussen bestuurders en andere partijen zoals de woningbouwcorporatie over Verduurzaming van de gebouwde omgeving (BO Wonen en Duurzaamheid) en verbinding leggen met de RES.
- Doorontwikkelen van Samenwerkende Energieloketten regio Foodvalley (vooral gericht op inwoners). We onderzoeken mogelijkheden voor vergroten slagkracht energiecoöperaties bijvoorbeeld door kennisdelen en fondswerving.
- Regionale afstemming over de planning en prioritering van uitbreiding netcapaciteit en infrastructuur. Inclusief de raakvlakken met de uitbreiding van netcapaciteit die nodig is voor andere ontwikkelingen vanuit industrie, mobiliteit, bedrijventerreinen en woonopgave. Goede afstemming tussen projecten onderling en de benodigde uitbreiding van netinfrastructuur, zodat doelmatige investeringen worden gedaan en efficiënt met de middelen wordt omgegaan.
- Verbinding en afstemming met andere thema's en opgaven van de regio zoals de Woonagenda 2.0 (thema duurzaam wonen), Bereikbaarheidsagenda Regio Foodvalley, Regio Deal (Klimaat neutrale en circulaire landbouw), Programma Voedsel (korte ketens), Human Capital en Programma Circulaire economie.

Benodigde financiën in:
2023: € 223.000,-
2024: € 228.000
2025: € 233.000,-
2026: € 238.000,-

2.1.4. Human Capital

Het programma Human Capital heeft als hoofddoel om middels activiteiten bij te dragen aan een goed functionerende arbeidsmarkt in Regio Foodvalley en door middel van een goed functionerende arbeidsmarkt bij te dragen aan een economische en sociale topregio Foodvalley waarin het goed wonen, werken, leren en leven is.

De Strategische Agenda 2020-2025 vormt het strategische overkoepelende kader voor de Human Capital Agenda. Een Human Capital Agenda is gericht op het versterken van de economische structuren en de verbindingen tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op (middel) lange termijn. In een Human Capital Agenda raken genoemde domeinen elkaar omdat het gaat over de gehele (potentiële) beroepsbevolking: werkenden, werkzoekenden, niet actief arbeidspotentieel en studenten. De nadruk ligt op de verbinding tussen werken, leren en innoveren. Bij de uitvoering van de Human Capital Agenda zijn alle partijen aan zet.

In 2021 en 2022 wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een Human Capital Agenda voor de komende jaren, in elk geval tot en met 2026. Op het moment van schrijven van deze kaderbrief is deze agenda nog niet uitgewerkt. De hoofdthema's in de Verdieping van de Strategische Agenda zijn zo opgesteld dat daarbinnen voldoende ruimte is om deze verdiepingsslag verder uit te werken.

Zo draagt het programma in 2023 bij aan de doelen van de Strategische Agenda
Regio Foodvalley heeft te maken met een aantal urgente thema's. Onder andere een zeer krappe arbeidsmarkt en daardoor aanhoudende tekorten in nagenoeg alle sectoren, een veranderende demografie, verschuiving van waarden van de jongere generatie (bijv. ten aanzien van flexibilisering), onvoldoende aansluiting van vaardigheden, skills en competenties bij de vraag en de ontwikkelingen op dit terrein in de onderwijskolom.

Voor 2023 zijn in elk geval de volgende thema's van groot belang voor een goed functionerende arbeidsmarkt:

1. <u>Leven Lang Ontwikkelen</u>
   Initiatieven op het gebied van (bij) scholing van zittend en toekomstig personeel.
2. <u>Elk Talent telt</u>
   Welke initiatieven dragen bij aan het beter bereiken van het zgn. "onbenutte arbeidspotentieel".

3. Toptalent kiest voor de regio
   Hoe behouden we toptalent voor de regio/ hoe zorgen we ervoor dat we aantrekkelijk zijn voor instroom van toptalent naar de regio.
4. Communicatieopgave
   Hoe zorgen we dat alle partijen in de regio goed op de hoogte zijn van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de toegevoegde waarde van de genomen initiatieven om de arbeidsmarkt verder te optimaliseren.

Relatie met Regio Deal
Bij de ontwikkeling van de Human Capital Agenda voor de komende jaren zal expliciet worden gekeken op welke manier deze agenda ook aansluit op het realiseren van de ambities in de Regio Deal.

Benodigde financiën in:
2023: € 359.000
2024: € 363.000
2025: € 367.000
2026: € 371.000

2.1.5. Innovatie, clustervorming en circulair

De regio bouwt aan een toekomstbestendige regionale economie door stimulering van innovatie, clustervorming en circulair ondernemen.

Werkprogramma
Innovatie, Clustervorming en Circulaire Economie

Zo draagt het programma in 2023 bij aan de doelen van de Strategische Agenda
- Vergroten van samenwerking in grotere en kleinere clusters en netwerken.
- Vergroten van samenwerking en effectiviteit bij innovatie en Human Capital initiatieven.
- Tot stand brengen van kennisinteractie tussen ondernemers in de Maakindustrie en Food industrie en Food gerelateerde bedrijven in de regio.
- Effect van het Programma Living Lab Regio Foodvalley Circulair vergroten. Realiseren van innovatieve ketenprojecten, verbinden onderwijs en mkb en uitbreiding inhoudelijke thema's door werkplaatsen.

Relatie met Regio Deal
Relatie met spoor 3 van de Regio Deal: Kennis & Innovatie

Doelen innovatie en clustervorming
1. Verdubbeling van de externe innovatie (meer onderlinge samenwerking en crossovers) van 17% naar 35%,
2. Toename in productinnovatie (verbeteringen van producten) van 50% naar 60%,
3. Toename in procesinnovatie (verbeteringen van productie- of bedrijfsprocessen) van 43% naar 53%,
4. Toename in marktinnovatie van 19% naar 29%, met name binnen clusters.

Doelen circulaire economie
1. Duurzamer gebruik van grondstoffen
2. Meer concurrerend vermogen
3. Regio Foodvalley als innovatieve kennisregio

Benodigde financiën in:
2023: € 238.000
2024: € 210.000
2025: € 213.000
2026: € 216.000

2.1.6. Fysieke randvoorwaarden

Regio Foodvalley wil een aantrekkelijke locatie zijn voor bedrijven in de kennisdomeinen Agri en Food, ICT, Poultry, maakindustrie en logistiek. Regio Foodvalley werkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid van de regio, rekening houdend met de waarden slim, duurzaam en gezond, aan goede vestigingslocaties en digitale ontsluiting.

Werkprogramma's
Economie
Mobiliteit

Zo draagt het programma economie in 2023 bij aan de doelen van de Strategische Agenda

- Zorg dragen voor voldoende toekomstbestendig aanbod van bedrijventerreinen van de juiste kwaliteit, waarbij de toekomstige marktbehoefte (volgens de prognoses) het uitgangspunt is.
- Behoud van de leefbaarheid door leegstand in binnenstedelijke gebieden te voorkomen die als gevolg van PDV kan ontstaan.
- Tijdig bijstellen van beleidsambities. Signaleren welke kantoorlocaties nodig zijn om de ambities van de Regio Foodvalley maximaal te realiseren en tegelijkertijd het lokale en regionale bedrijfsleven optimaal te blijven accommoderen.
- Inzicht in uitwerking ambities en signaleren trends bedrijventerreinen.
- Stimuleren van jong ondernemerschap.
- Actief participeren in verschillende ruimtelijke trajecten en mede richting geven aan lange termijn vraagstukken en (rijks)investeringen. Daarbij streven we naar een goede balans tussen de verschillende opgaven.
- Ondernemers in verbinding brengen met de juiste instanties en personen, en meerwaarde creëren door het koppelen van ondernemers aan regionale programma's.

Doelen Economie
Goede werklocaties, de regio wil;
1. 'Haar' bedrijven en instellingen in alle levensfasen huisvesten en faciliteren.
2. Werklocaties ontwikkelen en deze in hun onderlinge samenhang bezien.
3. Inzetten op complementariteit i.p.v. concurrentie van deze werklocaties en neemt daar een actieve rol in.

Benodigde financiën in:
2023: € 122.000
2024: € 143.000
2025: € 124.000
2026: € 125.000

Zo draagt het programma mobiliteit in 2023 bij aan de doelen van de Strategische Agenda

Slimmer: we benutten onze netwerken optimaal met inzet van gedragsmaatregelen en slimme verkeerstechnieken; alleen voor specifieke situaties zetten we in op uitbreiding of zelfs nieuwe aanleg van infrastructuur, met efficiënt ruimtebeslag en een goede kosten-batenanalyse.
Duurzamer: we kiezen die maatregelen die zorgen voor minder CO2-uitstoot en verbetering van de luchtkwaliteit. Dit kan door minder te reizen/samen te reizen, bewust te kiezen voor schonere transportmiddelen (fiets, spoor, hoogwaardig OV) en duurzaam autogebruik (autodelen, zero-emissie auto's).
Gezonder: Regio Foodvalley heeft ook het imago van een gezonde regio. We werken aan een toename van het fiets/ebike-gebruik en een goede leefomgeving (luchtkwaliteit, veiligheid).

Doelen Mobiliteit

- We zorgen ervoor dat de regio vanuit alle richtingen goed bereikbaar is.
- We zorgen ervoor dat de regio optimaal en comfortabel bereikbaar is.
- In 2030 zijn de fietsroutes voor forensen en scholieren van het regionale fietsnetwerk gerealiseerd.
- Alle gemeenten in Regio Foodvalley hebben een mobiliteitsmanagement ingevoerd, gericht op thuiswerken en duurzamer en gezonder reizen van hun werknemers.

- De grote werkgevers/kennisinstellingen in de regio hebben maatregelen genomen om thuiswerken te bevorderen en bij te dragen aan structureel duurzamer reisgedrag van de werknemers.
- De toeristische hotspots zijn op een duurzame en gezonde manier bereikbaar door een naadloos werkende reisketen met multimodaal reisaanbod.

Benodigde financiën in:
2023: € 151.000
2024: € 153.000
2025: € 155.000
2026: € 157.000

2.1.7. Quality of living

Het vergroten van de aantrekkelijkheid en wervingskracht van het wonen en leven in Regio Foodvalley. De regio heeft unieke landschappen, karakteristieke en vitale dorpen en steden. Onze ambitie is om de uitdagingen die er zijn zo te benutten dat het de identiteit van de regio versterkt.

Werkprogramma's
Wonen
Ruimte

Zo draagt het programma wonen in 2023 bij aan de doelen van de Strategische Agenda
Leidraad voor het werkplan 2023 Quality of Living/ Wonen zal zijn de Strategische Agenda (2020) en het Regionaal Actieprogramma Wonen (2021). Dit tegen de achtergrond van de drie ruimtelijke trajecten: de Regionale Ruimtelijke Verkenning, de Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley en Ontwikkelbeeld regio Amersfoort. Het werkprogramma Wonen vormt een belangrijke bouwsteen voor deze drie ruimtelijke trajecten en geeft invulling aan de intensiever wordende samenwerking van de regiogemeenten om voldoende woningen beschikbaar, betaalbaar en toekomstbestendig te hebben en te laten zijn.
In het Actieprogramma Wonen zijn de volgende programmalijnen onderscheiden waar ook in 2023 volop aan gewerkt zal worden.
1. Stimuleren (betaalbare) woningbouw
2. Duurzaamheid
3. Wonen en Zorg

Doelen wonen
- Voldoende woningen en woningbouw (d.m.v. programmalijn 1)
- Gedifferentieerde en hoogwaardige woningvoorraad (d.m.v. programmalijn 1)
- Vitale en duurzame steden en wijk (d.m.v. programmalijnen 2 en 3)

Zo draagt het programma ruimte in 2023 bij aan de doelen van de Strategische Agenda
In de Strategische Agenda is geconstateerd dat de ontwikkelingen die vanuit verschillende domeinen op de regio afkomen (zoals de woningbouwopgave, landbouwtransitie, energietransitie, mobiliteit, recreatie en natuur en landschap) met elkaar strijden om de beperkte beschikbare ruimte. *"Het goed afwegen en verknopen van deze, soms tegenstrijdige belangen naar een win-win situatie zal een belangrijke opgave worden, waarbij regionale afstemming en voor sommige onderdelen bovenregionale afstemming noodzakelijk is."* (Strategische Agenda 2020 - 2025, p.17). Binnen het werkprogramma ruimte wordt deze regionale en bovenregionale afstemming vormgegeven. Daarmee vormt het de ruimtelijke doorvertaling van de Strategische Agenda. Binnen het programma wordt ingezet op:
- Regionale ruimtelijke verkenning fase III, waaronder het Landbouwperspectief
- Bijdrage aan de Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley en daarbinnen de gebiedsuitwerkingen Foodvalley Noord, Foodvalley Zuid en Veluwe.
- Bijdrage aan het Ontwikkelbeeld Amersfoort 2040.
- Maken van verstedelijkingsafspraken met het Rijk en provincies Gelderland en Utrecht incl. afspraken met het Rijk over noodzakelijke (financiële) ondersteuning.

Doelen ruimte
Het doel is om integrale afwegingen in het ruimtelijk domein mogelijk te maken, zodat er goede regionale ruimtelijke verdeling plaatsvindt waardoor het karakter van de regio behouden en versterkt wordt.

Relatie met Regio Deal
Zowel Quality of Living als Fysieke Randvoorwaarden zijn randvoorwaardelijke programma's en hebben met name indirect een relatie tot de Regio Deal. Inhoudelijke relaties zijn er wanneer de Regio Deal een ruimtelijk aspect krijgt. Dit is bijvoorbeeld het geval binnen het spoor Landbouwtransitie wanneer het gaat om ruimte om te ondernemen, verdienmodellen en meetsystemen. Hier ligt relatie met het Landbouwperspectief (onderdeel van de Regionale Ruimtelijke Verkenning). Binnen het spoor Voeding voor een gezond leven gaat het bijvoorbeeld om het streven naar een gezonde voedselomgeving.

Benodigde financiën in:
Wonen en Ruimte
2023: € 243.000
2024: € 246.000
2025: € 249.000
2026: € 252.000

2.2. MARKETING EN COMMUNICATIE

Het communicatieplan 2020-2025 geeft een koers voor alle communicatieacties en uitingen met Regio Foodvalley als afzender. Het beschrijft de doelen, strategie, positionering, boodschappen en de uitvoering.
In het marketingplan maken wij de doelstellingen SMART. Het marketingplan beschrijft alle activiteiten die het doel hebben om doelgroepen te enthousiasmeren of aan te zetten tot actieve deelname in de regio. Het plan heeft als uitgangspunt om te leren en datagedreven door te ontwikkelen. Zo zorgen we dat we de beschikbare tijd en het budget naar de juiste zaken gaan.

Regio Foodvalley streeft naar duurzame, consequente en consistente communicatie. Wij bieden een podium aan de programma's, projecten en alle initiatieven uit de Strategische Agenda en wij staan in verbinding met ons netwerk.

Communicatiedoelstellingen
- Regio Foodvalley meer zichtbaar maken bij bedrijven, onderwijs-/ kennisinstellingen en inwoners van de regio.
- Communicatie-inspanningen meetbaar maken, daarmee krijgen we meer inzicht in het effect van onze inzet en komen we meer te weten over de relevatie van onze content.
- Onderzoeken wat het waarderingscijfer is van onze offline communicatiemiddelen en wat het bereik is.
- Partners uit de Strategische Agenda actief informeren over de inhoud, processen en de voortgang van de verschillende thema's.

Communicatie draagt bij aan de onderlinge samenwerking tussen organisaties met als doel de samenwerking te vergroten, te stimuleren en uit te dragen onder de doelgroepen. Om die reden wordt ook intensief samengewerkt met de mensen die de communicatie van de Regio Deal Foodvalley verzorgen.

Marketingdoelstellingen
Het belangrijkste doel is om de bekendheid van en betrokkenheid bij Regio Foodvalley te vergroten bij ondernemers en inwoners. De rol van de regio hierin ligt vooral in het aantrekken van mensen naar de 'etalage'. Wat er in de regio gebeurt, is belegd in de verschillende programma's en projecten.

- Betrokkenheid van ondernemers bij Regio Foodvalley vergroten. Enerzijds door een groter bereik te realiseren binnen de groep ondernemers, anderzijds door betrokkenheidsacties bij de content van Regio Foodvalley.

- Regio Foodvalley met concrete thema's zichtbaar maken bij onze (ruim 350.000) inwoners en daarmee de betrokkenheid vergroten. Onderwerpen uit de Strategische Agenda concreet en tastbaar maken voor inwoners.
- Meer bezoekers op de projectenpagina's en zichtbare groei in het doorklikpercentage van deze pagina's. De daadwerkelijke deelname aan projecten gebeurt vrijwel altijd via externe platformen.

2.3. PUBLIC AFFAIRS

Public Affairs werkt aan een sterke positionering van de Regio opdat zij een betrouwbare en invloedrijke gesprekpartner is voor externe partijen, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Public Affairs realiseert hiermee een belangrijke randvoorwaarde voor impactvolle regioprogramma's en draagt hiermee bij aan het realiseren van de ambities zoals omschreven in de Strategische Agenda 2020-2025. Om deze rol effectief en efficiënt te kunnen vervullen wordt gebruikt gemaakt van een procesmatige aanpak op stakeholdermanagement, communicatie en beïnvloeding. Hierbij wordt rekening gehouden met en geanticipeerd op veranderingen in nationaal en Europees beleid (bijvoorbeeld na verkiezingen en start nieuw Kabinet) en ontwikkelingen in het publiek debat (bijvoorbeeld over klimaat). Regio Foodvalley heeft op dit moment een goede uitgangspositie in het speelveld waarin fondsen verdeeld worden en beleid en wet- en regelgeving wordt gemaakt. Dit zowel in Europees verband als ook in toenemende mate in Den Haag en op provinciaal niveau. Samenwerkingsverbanden met andere Europese regio's (o.a. Östergötland (Zweden) en Business Region Aarhus (Denemarken) zijn essentieel voor het realiseren van nieuwe Europees gefinancierde programma's.

Resultaten Public Affairs

- In 2023 worden de programma's van Regio Foodvalley 1) landbouw en vitaal platteland, 2) voeding voor een gezond leven, 3) innovatie, clustervorming circulair mede door externe gelden gefinancierd.
- In 2023 worden minimaal 3 lobbysuccessen gerealiseerd die bijdragen aan de doelen van de programma's. Deze doelen worden met de programmamanagers in 2022 geformuleerd.

2.4. ONDERSTEUNING BESLUITVORMINGSPROCES

Het regiokantoor ondersteunt de processen van beleidsvorming en besluitvorming voor de samenwerkende gemeenten en daarnaast ook het functioneren van de Economic Board Regio Foodvalley. Deze ondersteuning is gericht op transparante, heldere besluitvorming die recht doet aan de ambities van de Strategische Agenda. Bij deze besluitvorming zijn geen bevoegdheden overgedragen van raden en colleges naar de Gemeenschappelijke Regeling, maar zijn taken opgedragen.

Dit betekent dat raden en colleges goed aangesloten moeten blijven op de onderwerpen en activiteiten van de regio. Dit organiseert de regio door:

- Regelmatige nieuwsbrieven (minimaal zes per jaar)
- Drie of vier raadsinformatiebijeenkomsten per jaar
- Twee edities van Groei, het magazine van de regio
- Een actueel overzicht van alle projecten waar de regio bij betrokken is op de website
- Eens per jaar een aanvullende voortgangsrapportage
- Regelmatig een raadsinformatiebrief (bij actuele onderwerpen)
- Zes bijenkomsten van de regiocommissie per jaar, waarbij naar de actualiteit en de kwaliteit van processen van regionale besluitvorming wordt gekeken
- Op aanvraag presentatie voor raad of raadscommissie over regionale thema's

Daarnaast kijkt de regio voortdurend naar nieuwe mogelijkheden om gemeenteraden en andere belanghebbenden goed te informeren over de regionale ambities, activiteiten en besluitvorming. Hierbij kan gedacht worden aan zaken als een online thema-uitzending of een regiotour.

Het is niet alleen belangrijk gemeenteraden goed te informeren, maar het is minstens zo belangrijk gemeenteraden op het juiste moment te betrekken bij (grote) regionale trajecten zoals visievorming (van Strategische Agenda tot Woonvisie en van RES tot Voedselvisie) en raden kaders te vragen. Het regiobestuur hecht aan goede betrokkenheid van raden en realiseert zich dat samenwerking met andere gemeenten en met triple helixpartners kan leiden tot een 'ver-van-mijn-bed-show-gevoel' als raden onvoldoende aangesloten zijn. En dat doet geen recht aan het belang van de regionale én triple helixsamenwerking.

Ten tijde van het schrijven van deze kaderbrief wordt de ondersteuning van de regio voor de Economic Board uitgewerkt. De samenwerking moet helder en navolgbaar zijn, de achterbannen van de triple helixpartners moeten goed geïnformeerd en op het juiste moment betrokken worden en op de hoogte gehouden worden van de voortgang. Vanuit deze criteria, mede gebaseerd op de samenwerkingsovereenkomst (SOK) en de uitgangspuntennotitie die eind 2020 bij raden hebben voorgelegen, worden de processen voor het goed functioneren van de Economic Board uitgewerkt en deze zullen vanaf 2022 goed moeten functioneren.

3. FINANCIËLE CYCLUS & PROCES

3.1. PROCES VASTSTELLING KADERBRIEF

Portefeuillehoudersoverleggen
In de beide portefeuillehoudersoverleggen van december 2021 is de door de ambtelijke overleggen voorbereide Kaderbrief 2023 - 2026 besproken en door de ambtelijke overleggen voorbereid.

Regiobestuur
De Kaderbrief 2023 - 2026 is vervolgens ter vaststelling aangeboden aan het regiobestuur voor de vergadering van vrijdag 10 december 2021.

Regiocommissie
In een bijeenkomst voor gemeenteraden op 19 januari 2022 worden de raden vroegtijdig én gezamenlijk in positie gebracht om kaders aan het regiobestuur mee te geven over doelen en inzet. Daarnaast spreekt in januari de Regiocommissie over de kaderbrief.

Gemeenteraden
De Kaderbrief 2023 - 2026 raakt aan het budgetrecht van gemeenteraden. Raden worden gevraagd om wensen en bedenkingen te uiten. De kaderbrief wordt uiteindelijk uitgewerkt in de meerjarenbegroting die uiterlijk 1 april 2022 aan de raden wordt aangeboden.

4. FINANCIËLE KADERS 2023 - 2026

4.1. PRIJSINDEXERING BUDGETTEN

Voor Regio Foodvalley is de CAO voor gemeenteambtenaren van toepassing. Omdat het grootste deel van het regiobudget aan salarissen wordt besteed, zijn de cao-onderhandelingen belangrijke ontwikkelingen om te volgen. In 2020 zijn ambtenarensalarissen ongeveer 6,5 procent gestegen ten opzichte van 2019.
Verwacht wordt dat de cao in 2021 en 2022 gematigd verder zal stijgen. Om die reden zal in de begroting gerekend worden met een verwachte stijging van de salarislasten van 2,5%. Ook de overige posten in de begroting zullen conform de CPB-prijsindex worden opgehoogd. Deze prijsindexering voor 2022 is 2,9%. In de begroting rekenen we daarom met een verwachte prijsindexering van 3% (op alle posten behoudens personeelslasten).

De meerjarenbegroting 2023-2026 zal, behoudens de hiervoor genoemde prijscompensatie, niet verhoogd worden. Eerst vernieuwen wij, in samenspraak met de gemeenteraden en onze partners, onze Strategische Agenda; pas daarna komt aan de orde of bij een gewijzigd ambitieniveau een gewijzigde begroting nodig is. Dat is de juiste volgorde.

Bij het berekenen van de gemeentelijke bijdrage worden de cijfers van het CBS gebruikt. Het CBS publiceert maandelijks de nieuwe inwoneraantallen. Voor de begroting 2023 hanteren we de CBS-opgave van het aantal inwoners per gemeente op 1 januari 2022. De in de kaderbrief opgenomen bijdrage per gemeente is gebaseerd op de cijfers van 2021. In februari wordt een herberekening gemaakt op basis van de dan bekende inwonersaantallen per 1 januari 2022.

4.2. MEERJARENRAMING 2023-2026

Uitgangspunt voor de Kaderbrief 2023-2026 is de dit jaar vastgestelde meerjarenbegroting 2022-2025, jaarschijf 2023. Behalve de inflatiecorrectie stellen wij zoals gezegd geen verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor.

	UITWERKING KADERBRIEF 2023				
	2022	2023	2024	2025	2026
Jaarschijf 2022-2025	€ *1.232.000*	€ 1.218.700	€ 1.244.400	€ 1.270.100	€ 1.270.100
aanpassing		€ 15.300	€ 15.600	€ 15.900	€ 32.900
Kaderbrief 2023-2026	€ *1.232.000*	€ 1.234.000	€ 1.260.000	€ 1.286.000	€ 1.303.000
	2022	2023	2024	2025	2026
	BIJDRAGE PER GEMEENTE AAN REGIOBEGROTING				
Gemeente					
Barneveld	€ *201.594*	€ 203.063	€ 207.342	€ 211.620	€ 214.418
Ede	€ *399.818*	€ 401.225	€ 409.679	€ 418.133	€ 423.660
Nijkerk	€ *147.334*	€ 147.570	€ 150.679	€ 153.788	€ 155.821
Renswoude	€ *18.591*	€ 18.809	€ 19.206	€ 19.602	€ 19.861
Rhenen	€ *68.675*	€ 68.383	€ 69.824	€ 71.264	€ 72.206
Scherpenzeel	€ *33.715*	€ 34.284	€ 35.007	€ 35.729	€ 36.201
Veenendaal	€ *226.894*	€ 226.483	€ 231.254	€ 236.026	€ 239.146
Wageningen	€ *135.380*	€ 134.183	€ 137.010	€ 139.837	€ 141.686
Totaal	€ *1.232.000*	€ 1.234.000	€ 1.260.000	€ 1.286.000	€ 1.303.000

Figuur 2: Meerjarenbegroting en absolute bijdrage per gemeente

De berekening van de gemeentelijke bijdragen aan de Regiobegroting 2023 is gebaseerd op de inwonersaantallen 2021. De bijgestelde bijdrage op basis van de inwonersaantallen per 1-1-2022 wordt opgenomen in de Regiobegroting zelf, die voor 1 april 2022 aangeboden wordt aan de

gemeenten van Regio Foodvalley. De definitieve bijdrage wordt berekend op basis van de inwonersaantallen per 1-1-2023.

	2023	2024	2025	2026
BIJDRAGE PER GEMEENTE AAN STRATEGISCHE AGENDA				
Gemeente				
Barneveld	285.093	291.129	286.947	303.994
Ede	523.633	534.872	530.392	567.856
Nijkerk	179.484	183.320	182.064	196.234
Putten	19.672	20.112	20.551	20.991
Renswoude	30.643	31.246	29.747	30.214
Rhenen	82.635	84.463	84.958	92.601
Scherpenzeel	42.582	43.507	43.375	46.827
Veenendaal	253.701	259.389	262.463	289.213
Wageningen	152.557	155.963	157.503	173.070
Totaal	€ 1.570.000	€ 1.604.000	€ 1.598.000	€ 1.721.000

Figuur 3: Tabel met bijdragen van de gemeenten per thema strategische agenda

Het Mobiliteitsfonds is met ingang van 2014 ingevoerd. Bij de start van het Mobiliteitsfonds is overeengekomen dat de deelnemende gemeenten jaarlijks een bedrag van één euro per inwoner in dit fonds storten, waarbij er jaarlijks een (geringe) prijsindexatie conform de Consumentenprijsindex plaatsvindt.

BIJDRAGE PER GEMEENTE AAN MOBILITEITSFONDS				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Gemeente				
Barneveld	€ 62.038	€ 63.354	€ 64.671	€ 65.823
Ede	€ 122.579	€ 125.180	€ 127.781	€ 130.057
Nijkerk	€ 45.084	€ 46.041	€ 46.997	€ 47.835
Renswoude	€ 5.746	€ 5.868	€ 5.990	€ 6.097
Rhenen	€ 20.892	€ 21.335	€ 21.778	€ 22.166
Scherpenzeel	€ 10.474	€ 10.697	€ 10.919	€ 11.113
Veenendaal	€ 69.193	€ 70.661	€ 72.129	€ 73.414
Wageningen	€ 40.994	€ 41.864	€ 42.734	€ 43.495
Totaal	€ 377.000	€ 385.000	€ 393.000	€ 400.000

Figuur 4: Tabel met bijdragen per gemeente aan het mobiliteitsfonds

TOTAAL PER GEMEENTE				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Gemeente				
Barneveld	€ 550.194	€ 561.825	€ 563.238	€ 584.235
Ede	€ 1.047.437	€ 1.069.731	€ 1.076.306	€ 1.121.573
Nijkerk	€ 372.137	€ 380.039	€ 382.849	€ 399.890
Putten	€ 19.672	€ 20.112	€ 20.551	€ 20.991
Renswoude	€ 55.199	€ 56.319	€ 55.339	€ 56.172
Rhenen	€ 171.909	€ 175.622	€ 178.000	€ 186.974
Scherpenzeel	€ 87.341	€ 89.210	€ 90.023	€ 94.141
Veenendaal	€ 549.377	€ 561.305	€ 570.619	€ 601.774
Wageningen	€ 327.734	€ 334.838	€ 340.074	€ 358.251
Totaal	€ 3.181.000	€ 3.249.000	€ 3.277.000	€ 3.424.000

De gemeente Putten neemt deel aan een aantal projecten binnen het thema Ruimte.

Figuur 5: Tabel met de totale bijdragen per gemeente per jaar Regio Foodvalley

Thema's	Begroting 2023	Kaderbrief 2023	Gemeentelijke bijdragen 2023	Bijdragen derden
3.Landbouwtransitie	**319.789**	**350.000**	**332.444**	**17.556**
Ruimtelijke ordening	**319.789**	**350.000**	**332.444**	**17.556**
programmamanagement	58.900	60.000	42.444	17.556
Projectgeld	260.889	290.000	290.000	-
4.Voeding voor gezond leven	**232.800**	**237.000**	**201.889**	**35.111**
Voedsel & Eiwittransitie	**232.800**	**237.000**	**201.889**	**35.111**
programmamanagement	117.800	120.000	84.889	35.111
Projectgeld	115.000	117.000	117.000	-
5.Energietransitie	**217.900**	**223.000**	**205.444**	**17.556**
Energie	**217.900**	**223.000**	**205.444**	**17.556**
programmamanagement	58.900	60.000	42.444	17.556
Projectgeld	159.000	163.000	163.000	-
6.Human Capital	**353.900**	**359.000**	**241.444**	**117.556**
Werkgelegenheid	**353.900**	**359.000**	**241.444**	**117.556**
programmamanagement	58.900	60.000	42.444	17.556
Projectgeld	295.000	299.000	199.000	100.000
7.Innovatie,clustervorming en CE	**233.900**	**238.000**	**195.444**	**42.556**
Economie	**203.900**	**207.000**	**164.444**	**42.556**
programmamanagement	58.900	60.000	17.444	42.556
Projectgeld	175.000	178.000	178.000	-
8.Fysieke randvoorwaarden	**269.800**	**273.000**	**237.889**	**35.111**
Economie	**120.900**	**122.000**	**104.444**	**17.556**
programmamanagement	58.900	60.000	42.444	17.556
Projectgeld	62.000	62.000	62.000	-
Mobiliteit	**148.900**	**151.000**	**133.444**	**17.556**
programmamanagement	58.900	60.000	42.444	17.556
Projectgeld	90.000	91.000	91.000	-
9.Quality of living	**238.900**	**243.000**	**155.444**	**87.556**
Ruimtelijke ordening	**75.000**	**77.000**	**77.000**	**-**
Projectgeld	75.000	77.000	77.000	-
Wonen	**163.900**	**166.000**	**78.444**	**87.556**
programmamanagement	58.900	60.000	42.444	17.556
Projectgeld	105.000	106.000	36.000	70.000
Eindtotaal	**1.866.989**	**1.923.000**	**1.570.000**	**353.000**

De begroting 2023 is de jaarschrijf 2023 van de vastgestelde meerjarenbegroting 2022-2025. Hierop is een indexatie toegepast die leidt naar de opgenomen bedragen onder kaderbrief 2023.

De ervaring leert dat gemiddeld er nog € 800.000 aan subsidies door de programma's worden binnengehaald. Dit leidt niet tot een verhoging of verlaging van de gemeentelijke bijdragen.

Figuur 6: Tabel met totale kosten Strategische Agenda 2023 uitgesplitst in gemeentelijke bijdrage en bijdrage derden

	Begroting	Kaderbrief 2023-2026			
Strategische agenda thema	**2023**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
3.Landbouwtransitie	319.789	350.000	356.000	332.000	308.000
4.Voeding voor gezond leven	232.800	237.000	241.000	245.000	249.000
5.Energietransitie	217.900	223.000	228.000	233.000	238.000
6.Human Capital	353.900	359.000	363.000	367.000	371.000
7.Innovatie,clustervorming en CE	233.900	238.000	210.000	213.000	216.000
8.Fysieke randvoorwaarden	269.800	273.000	352.000	279.000	282.000
9.Quality of living	238.900	243.000	246.000	249.000	252.000
Eindtotaal	**1.866.989**	**1.923.000**	**1.996.000**	**1.918.000**	**1.916.000**

Figuur 7: Totale kosten Strategische Agenda 2023-2026

Ambtelijke capaciteit

Het verwezenlijken van de ambities in de Strategische Agenda vergt naast het commitment en inzet van andere partijen ook ambtelijke inzet. Inzet is afhankelijk van thema en project en zal per gemeente verschillen. Voorafgaand aan 2023 zal de benodigde capaciteit berekend worden en middels een besluit van de gemeentesecretarissen bekrachtigd worden.

Inwoneraantal 1-1-21 volgens CBS		
Barneveld	**59.993**	16,46%
Ede	**118.538**	32,51%
Nijkerk	**43.598**	11,96%
Renswoude	**5.557**	1,52%
Rhenen	**20.203**	5,54%
Scherpenzeel	**10.129**	2,78%
Veenendaal	**66.912**	18,35%
Wageningen	**39.643**	10,87%
Totaal	364.573	100,00%

Figuur 8: Inwonersaantallen per 1-1-2021

Regio Foodvalley
Postbus 9022
6711 HK EDE

(0318) 680 667
info@regiofoodvalley.nl
www.regiofoodvalley.nl
www.foodvalley.nl

Dit is een uitgave van Regio Foodvalley
10 december 2021